

รายวิชา

วิทยาศาสตร์

รหัสวิชา ว22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน

นายอรรถชัย ศิริวัฒนศักดิ์คินา

SCIENCE

เรื่อง สารละลาย 2

จากกิจกรรม

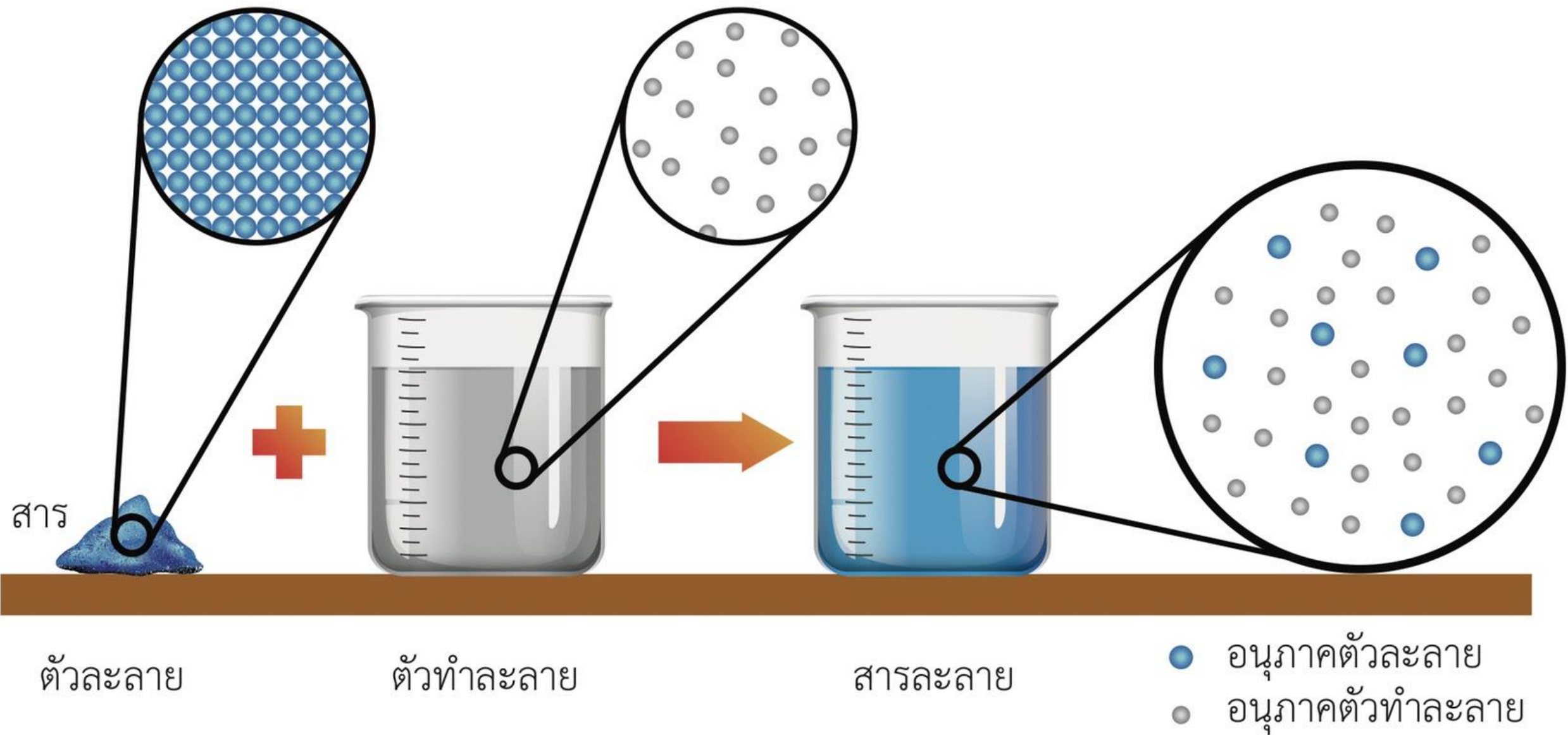
นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับสารละลายได้
ว่าอย่างไร

จากกิจกรรม

สารละลาย คือ สารเนื้อเดียว ที่ประกอบด้วยสารตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปผสมกันอยู่เป็นเนื้อเดียวกัน โดยอนุภาคของสารกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ

ภาพ 2.2 การละลายของสาร

จากกิจกรรม

เมื่อให้ความร้อนแก่สารละลายจน
ระเหยหมด เหลือแต่ของแข็งในจาน
หลุมโลหะ ซึ่งวิธีการแยกสารนี้ว่า
อย่างไร

การระเหยแห้ง

สารละลาย
(Solution)

ตัวละลาย
(Solute)

ตัวทำละลาย
(Solvent)

นักเรียนคิดว่า การจะระบุว่า
สารใดเป็นตัวละลาย สารใดเป็น
ตัวทำละลาย ได้จากอะไรบ้าง

ตารางแสดงตัวอย่างสารละลาย

สารละลาย	องค์ประกอบ	
	ตัวละลาย	ตัวทำละลาย
น้ำเกลือ	เกลือ (ของแข็ง)	น้ำ (ของเหลว)
น้ำเชื่อม	น้ำตาล (ของแข็ง)	น้ำ (ของเหลว)
น้ำโซดา	คาร์บอนไดออกไซด์ (แก๊ส)	น้ำ (ของเหลว)
น้ำส้มสายชู	กรดแอสติค (ของเหลว)	น้ำ (ของเหลว)

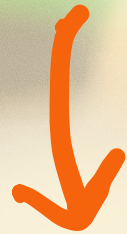
ตารางแสดงตัวอย่างสารละลาย

สารละลาย	องค์ประกอบ	
	ตัวละลาย	ตัวทำละลาย
แอลกอฮอล์ 70%	น้ำ 30% (ของเหลว)	แอลกอฮอล์ 70% (ของเหลว)
อากาศ	แก๊สออกซิเจน (O_2) 21% แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (CO_2) 0.03% แก๊สเฉื่อย 1% และไอน้ำ	แก๊สไนโตรเจน (N_2) 78.09%

ตารางแสดงตัวอย่างสารละลาย

สารละลาย	องค์ประกอบ	
	ตัวละลาย	ตัวทำละลาย
นาก	ทองคำ _(ของแข็ง) 35% เงิน _(ของแข็ง) 5%	ทองแดง _(ของแข็ง) 60%
เหรียญบาท	นิกเกิล _(ของแข็ง) 25%	ทองแดง _(ของแข็ง) 75%

ถ้าสารที่นำมาผสมกัน
มีสถานะต่างกัน

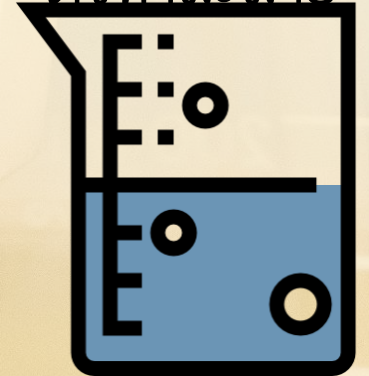
สารที่มีสถานะ
เดียวกับสารละลาย
จัดเป็นตัวทำละลาย

ตัวละลาย

เกลือแกง

ตัวทำละลาย

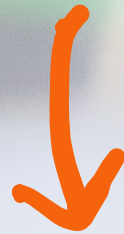

น้ำ

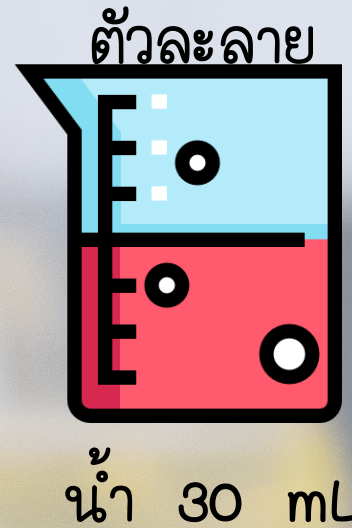

สารละลายเกลือแกง

ถ้าสารที่นำมาผสมกัน
มีสถานะเดียวกัน

สารที่มีปริมาณมากกว่า
จัดเป็นตัวทำละลาย

สารละลายเอทานอล

นักเรียนคิดว่าสารละลายมีกี่สถานะ

▶ สารละลายของแข็ง

สารละลายที่มีตัวทำละลายมีสถานะเป็นของแข็ง

▶ สารละลายของเหลว

สารละลายที่มีตัวทำละลายมีสถานะเป็นของเหลว

▶ สารละลายแก๊ส

สารละลายที่มีตัวทำละลายมีสถานะเป็นแก๊ส

พิจารณาสารละลายต่อไปนี้

สารละลาย	สถานะ	องค์ประกอบ	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
1. สารละลายกรดเกลือ	ของเหลว	น้ำ กรดไฮโดรคลอริก	น้ำ	กรดไฮโดรคลอริก
2. ทองเหลือง	ของแข็ง	ทองแดง 60-80% สังกะสี 20-40%	ทองแดง	สังกะสี

พิจารณาสารละลายต่อไปนี้

สารละลาย	สถานะ	องค์ประกอบ	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
3. เหยี่ยวบาท	ของแข็ง	ทองแดง 75% นิกเกิล 25%	ทองแดง	นิกเกิล
4. เหล็กกล้า	ของแข็ง	เหล็ก 73% โครเมียม 18% นิกเกิล 8% และ คาร์บอน 1%	เหล็ก	โครเมียม นิกเกิล และ คาร์บอน

พิจารณาสารละลายต่อไปนี้

สารละลาย	สถานะ	องค์ประกอบ	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
5. นาก	ของแข็ง	ทองแดง 60% ทองคำ 35% เงิน 5%	ทองแดง	ทองคำ เงิน
6. แอลกอฮอล์ เช็ดแผล	ของเหลว	แอลกอฮอล์ 70% น้ำ 30%	แอลกอฮอล์	น้ำ

พิจารณาสารละลายต่อไปนี้

สารละลาย	สถานะ	องค์ประกอบ	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
7. ฟิวลล์	ของแข็ง	บิสมีท 50% ตะกั่ว 25% ดีบุก 25%	บิสมีท	ตะกั่ว ดีบุก
8. แก๊สหุงต้ม	แก๊ส	แก๊สโพรเพน 70% แก๊สบิวเทน 30%	แก๊สโพรเพน	แก๊สบิวเทน

พิจารณาสารละลายต่อไปนี้

สารละลาย	สถานะ	องค์ประกอบ	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
9. อากาศ	แก๊ส	แก๊สไนโตรเจน 78% แก๊สออกซิเจน 21 % แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ 0.04% และอื่นๆ 0.96 %	N_2	O_2 CO_2 Ar และอื่นๆ
10. เงินอะมัลกัม	ของแข็ง	เงิน พรอท	เงิน	พรอท

พิจารณาสารละลายต่อไปนี้

สารละลาย	สถานะ	องค์ประกอบ	ตัวทำละลาย	ตัวละลาย
11. น้ำโซดา	ของเหลว	น้ำ แก๊ส คาร์บอนไดออกไซด์	น้ำ	CO ₂

ข้อความต่อไปนี้ ถูกต้องหรือไม่

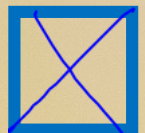
สารละลายมีสถานะเป็นของเหลว

สารที่เป็นของแข็งจะมีองค์ประกอบเพียงชนิดเดียว

สารละลายมีทั้งสารเนื้อเดียวและสารเนื้อผสม

หากตัวทำละลายและตัวละลายมีสถานะต่างกัน สารที่มีสถานะเดียวกับสารละลาย จะเป็นตัวละลาย

ถ้าสารที่นำมาผสมกัน

มีสถานะต่างกัน สารที่มีสถานะเดียวกัน

สารละลายจัดเป็นตัวทำละลาย

ถ้าสารที่นำมาผสมกัน
มีสถานะเดียวกัน สารที่มีปริมาณ
มากกว่าจัดเป็นตัวทำละลาย